

Η δικτατορία τού χρήματος

Τραπεζικό σύστημα

Τί είναι η τράπεζα και πώς λειτουργεί; Πώς δημιουργείται το κέρδος; Πώς δημιουργούνται κεφάλαια από αέρα κοπανιστό και τί είναι το «τσάμπα χρήμα»; Γιατί η αξία τού χρήματος δεν είναι σταθερή; Τί είναι ο πληθωρισμός; Πώς είναι δυνατόν, όλα τα κράτη να έχουν εθνικά χρέη; Πού χρωστάνε; Γιατί δεν αρέσει στις τράπεζες να εξοφλούμε νωρίτερα το δάνειό μας και μάς χρεώνουν πρόστιμα; Ποιά είναι η διαφορά της τράπεζας και του τοκογλύφου;

Οι απαντήσεις και πολλές ακόμη αναφορές σε δεδομένα, άγνωστα στον πολύ κόσμο, στα ακόλουθα τρία βίντεο, τα οποία αν και έχουν σαν σημείο αναφοράς την Αμερική (δηλαδή τις Η.Π.Α.), οι επιδράσεις βρίσκουν εφαρμογή και στον υπόλοιπο κόσμο και την παγκόσμια οικονομία.

Στο πρώτο βίντεο, επιχειρείται μια σχετικά σύντομη εκλαϊκευμένη και απλουστευμένη ανάλυση τού τραπεζικού συστήματος, μέσω κινουμένων σχεδίων, που μάλλον θα το διασκεδάσετε και λίγο ...

Οικονομικά για αρχάριους («Το αμερικανικό όνειρο»)

Στο υπόλοιπα δύο βίντεο, η ανάλυση είναι πιο ενδελεχής, διεισδύοντας σε περισσότερες πτυχές τού καπιταλιστικού οικονομικοπολιτικού συστήματος...

Το χρήμα ως χρέος

Το πνεύμα τής εποχής - Η συνέχεια («Zeitgeist Addendum»)

Το δόγμα τού σοκ

Πώς θα μπορούσε να επιτευχθεί μια ακραία και αντιλαϊκή οικονομική πολιτική, έχοντας τις μικρότερες δυνατές αντιδράσεις;

Εν μέσω μιας κρίσης κι ενός υποτιθέμενου κινδύνου, όπου οι πολίτες θα πείθονταν ότι δεν υπάρχει άλλη λύση και τα μέτρα που θα έρχονταν με μορφή καταϊγίδας το ένα πίσω από το άλλο, δεν θα έδιναν την δυνατότητα άμεσης αντίδρασης. Όπως δηλαδή έγραφε ο Νικολό Μακιαβέλι στον «Ηγεμόνα»: «Οι ωμότητες πρέπει να γίνονται όλες μαζί ώστε η γεύση τους να διαρκεί όσο γίνεται λιγότερο».

Κατ' αυτόν τον τρόπο, βρήκαν εφαρμογή οι ιδέες τού Αμερικανοεβραίου οικονομολόγου Μίλτον Φρίντμαν και τής «Σχολής τού Σικάγου», ο οποίος διακήρυττε τον άκρατο Καπιταλισμό, δηλαδή την λεγόμενη οικονομική αυτορύθμιση τής κοινωνίας με όσο το δυνατόν λιγότερο κράτος. Όπως κυνικά ομολογούσε ο ίδιος ο Φρίντμαν, τα μόνα πράγματα που δεν θα ιδιωτικοποιούσε, θα ήταν οι δρόμοι, η δικαιοσύνη και ο...στρατός. Η αρχή τού πειράματος έγινε στη Χιλή με ηγέτη τον δικτάτορα Πινοσέτ, η οποία μετά από μια δεκαετία περίπου, εφαρμόζοντας τις νεοφιλελεύθερες ιδέες τού Φρίντμαν, κατέρρευσε οικονομικά, οδηγώντας τον λαό στην εξαθλίωση. Παρ' όλα αυτά το δόγμα τού Φρίντμαν ήταν ωφελιμότατο για τα διεθνή οικονομικά μεγαθήρια, γι' αυτό και το αποτυχημένο - για τον απλό κόσμο- πείραμα τής Χιλής, δεν εξαφανίστηκε από το παγκόσμιο οικονομικό προσκήνιο, αλλά τουναντίον εφαρμόστηκε και σε άλλες χώρες, κάνοντας τούς πλούσιους πλουσιότερους και τούς φτωχούς φτωχότερους.

Ιδιοκτήτες νερού - Πωλείται ζωή

Μπορείτε να φανταστείτε μια αγορά νερού; Μια αγορά, όπου ιδιοκτήτες μετοχών νερού θα το πουλούσαν και θα το αγόραζαν, ενώ άλλοι θα κερδοσκοπούσαν πάνω στην τιμή του χωρίς να το χρειάζονται; Πως θα ήταν η ζωή, εάν όλα τα νερά τού πλανήτη, επιφανειακά ή υπόγεια, τα νερά τών ποταμών, τών λιμνών και τών παγετώνων, ανήκαν σε ιδιώτες;

Η μεγαλύτερη αγορά νερού τού κόσμου που έχει στηθεί στην Χιλή. Εκεί όπου οι υδάτινοι πόροι τής χώρας δεν ανήκουν στο κράτος αλλά σε ιδιώτες και μία εταιρεία μπορεί να είναι ιδιοκτήτης ενός ολόκληρου ποταμού και να κατέχει ποσότητα νερού ίση με το Βέλγιο. Εκεί, όπου το νερό έχει μετατραπεί από δημόσιο αγαθό ζωής σε ιδιοκτησία, και ένα «δικαίωμα νερού» μπορεί να κοστίζει όσο ένα σπίτι.

Ακόμα και στην έρημο τής Ατακάμα, που θεωρείται η ξηρότερη περιοχή τού πλανήτη, οι μεταλλευτικές εταιρείες μεγαλο-ιδιοκτήτες τού μακρύτερου ποταμού

τής Χιλής, Ρίο Λόα, αντλούν τεράστιες ποσότητες και χρησιμοποιούν το πολύτιμο νερό για να ξεπλένουν μέταλλα, καταδικάζοντας χιλιάδες ιθαγενείς και χωριά αγροτών στην δίψα και τη φτώχεια.

Στη Χιλή το νερό δεν θεωρείται πια αναφαίρετο δικαίωμα, αλλά εμπορεύσιμο προϊόν. Με άλλα λόγια αυτό σημαίνει, πως αν είσαι αγρότης δεν μπορείς να ποτίσεις το χωράφι σου ακόμα και αν αυτό βρίσκεται στις όχθες τού ποταμού διότι το ποτάμι μπορεί να ανήκει σε άλλους. Αντιστοίχως, δεν μπορείς να πάρεις νερό αν δεν έχεις «δικαίωμα» και συλλαμβάνεσαι αν πιαστείς επ' αυτοφώρω.

Όλα ξεκίνησαν το 1981, κατά τη διάρκεια τής δικτατορίας τού Πινοσέτ όταν δημιουργήθηκε ο «Κώδικας του Νερού» (Código de Aguas), ένα πακέτο νόμων οι οποίοι θεμελιώνουν ότι το νερό δεν είναι δημόσιο αγαθό, αλλά ιδιωτικό προϊόν...

Το πείραμα τής Αργεντινής

Τον Δεκέμβριο τού 2001, η Αργεντινή μία από τις πλουσιότερες οικονομίες στο παρελθόν, έχει χρεοκοπήσει. Η κυβέρνηση έχει παραιτηθεί και ο πρόεδρος τής Αργεντινής Φερνάντο Δε Λα Ρούα διαφεύγει από το Προεδρικό Μέγαρο με ελικόπτερο μέσα στη θύελλα τού οργισμένου λαού που συγκρουόταν με την αστυνομία, έσπαγε τράπεζες, λεηλατούσε σούπερ μάρκετ και φώναζε μαζικά «Να φύγουν όλοι!». Η κοινωνική έκρηξη τού 2001, ήταν το τέλος ενός νεοφιλελεύθερου οικονομικού μοντέλου διάρκειας 10 ετών και άφησε πίσω της 35 νεκρούς (δολοφονημένους από την αστυνομία και τούς ιδιωτικούς φρουρούς τών τραπεζών), 30.000 παράπλευρες απώλειες (ανθρώπους που αυτοκτόνησαν, ή υπέστησαν καρδιακά και εγκεφαλικά επεισόδια), και περίπου 20.000.000 ανθρώπους (πάνω από το μισό τού πληθυσμού) βουτηγμένους στην φτώχεια και τη μιζέρια. Η Αργεντινή είναι μια από τις χώρες τις οποίες «βοήθησε» το Δ.Ν.Τ. (Διεθνές Νομισματικό Ταμείο)...

Υπέροχη μακροοικονομία

Η Γουατεμάλα, στην Κεντρική Αμερική, έχει πληθυσμό και έκταση περίπου όση η Ελλάδα. Μακροοικονομικά, είναι η χώρα τών χιλίων θαυμάτων! Εμφανίζεται ως μια από τις πιο σταθερές και αναπτυσσόμενες οικονομίες τής Κεντρικής και

Νότιας Αμερικής. Ο πληθωρισμός της είναι ελάχιστος, η νομισματική της ισοτιμία συνεχώς σταθερή, η ανεργία βρίσκεται κάτω απ' το 3% και οι εξαγωγές της ανθίζουν.

Όμως, κάθε νόμισμα έχει δύο όψεις, και κάποια άλλα στοιχεία έρχονται να μετριάσουν τον ενθουσιασμό. Η Γουατεμάλα κατέχει μία από τις πρώτες θέσεις στον κόσμο σε ποσοστά χρόνιου παιδικού υποσιτισμού. Σύμφωνα με έρευνα που εξέδωσε η UNICEF το 2009, από τα 1200 παιδιά που γεννιούνται καθημερινά, τα 599 παιδιά πρόκειται να ζήσουν υποσιτισμένα. Λόγω και του υποσιτισμού της μητέρας, 3 παιδιά θα πεθάνουν την πρώτη μέρα της γέννησής τους, 6 πριν κλείσουν μια εβδομάδα ζωής, 4 πριν κλείσουν ένα μήνα, και 64 μωρά θα πεθάνουν πριν γίνουν 5 ετών. Ο χρόνιος παιδικός υποσιτισμός είναι η εθνική τραγωδία της Γουατεμάλα, μια σιωπηλή γενοκτονία που διεξάγεται υπό την ευημερία των αριθμών...

Μέχρι το 1980, αν και τότε υπέφερε ακόμα τον αιματηρότερο εμφύλιο πόλεμο όλης της αμερικανικής ηπείρου, η Γουατεμάλα ήταν μια χώρα αυτάρκης σε παραγωγή τροφίμων. Το 1984, η αιμοσταγής δικτατορία προχώρησε σε συμφωνία με το Δ.Ν.Τ., ξεκινώντας μια άγρια οικονομική πολιτική, η οποία συνεχίστηκε από όλες ανεξαιρέτως τις κυβερνήσεις, στρατιωτικές ή δημοκρατικές. Μέσα σε σκάνδαλα διαφθοράς για τα οποία ποτέ κανείς δεν τιμωρήθηκε, οι κρατικές επιχειρήσεις ιδιωτικοποιήθηκαν, οι φυσικοί πόροι πουλήθηκαν σε ξένες πολυεθνικές, το κράτος συρρικνώθηκε, οι μισθοί και τα εργασιακά δικαιώματα περικόπηκαν. Σήμερα, η χώρα παράγει μόνο το 50% των τροφίμων που χρειάζεται, και τα υπόλοιπα είναι εισαγόμενα. Κι όμως, υπολογίζεται ότι με τις εκτάσεις γης που έχει, η Γουατεμάλα θα μπορούσε να παράγει τρόφιμα για όλη την Κεντρική Αμερική!

Η Γουατεμάλα έχει γίνει σήμερα ο παράδεισος των ολιγοπωλίων. Μόνο ένας επιχειρηματικός όμιλος ελέγχει το 50% τού σιταριού, ένας άλλος το 60% τού ρυζιού, και ένας τρίτος το 80% τού καλαμποκιού. Στα πιο εύφορα εδάφη δεν καλλιεργούνται πλέον τρόφιμα. Καλλιεργούνται μπανάνες, καφές, ζαχαροκάλαμα, καουτσούκ και βιοκαύσιμα, σε τεράστιες φυτείες που ανήκουν σε εταιρείες. Κι όπως λένε οι αγρότες πικρά: *«Σήμερα στη Γουατεμάλα τα παραγωγικά εδάφη τού Πολοτσίκ χρησιμοποιούνται για τον αφρικανικό φοίνικα. Ο αφρικανικός φοίνικας παράγει λάδι, που τελικά θα καταλήξει στο ντεπόζιτο των αυτοκινήτων, και όχι στην κοιλιά των φτωχών!»*.

Η εταιρεία

Φαντάζεστε μια εποχή, όπου το σπίτι σας θα έχει πιάσει φωτιά και η Πυροσβεστική, όντας ιδιωτική πλέον επιχείριση, θα το προσπερνάει επειδή δεν έχετε κολλημένο στην πόρτα σας το ειδικό σήμα που δηλώνει ότι πληρώσατε την συνδρομή σας; Φαντάζεστε την εποχή, όπου θα απαγορεύεται να καλλιεργείτε στον κήπο σας ή στο χωράφι σας, προϊόντα που δεν προέρχονται από σπόρους που πουλάνε εγκεκριμένες και συγκεκριμένες εταιρείες; Η δεύτερη περίπτωση πάντως, δεν φαντάζει και τόσο μακρινή, καθώς αυτή η τακτική έχει ήδη αρχίσει να εφαρμόζεται δειλά και στην Ευρώπη. Πέραν αυτών όμως, πώς θα σάς φαινόταν η ιδέα να αγοράσετε ένα «επώνυμο» ένδυμα, που διαφημίζει την προσφορά μέρους των χρημάτων αγοράς του σε φιλανθρωπικά ιδρύματα για παιδιά; Αναμφίβολα, δείχνει πολύ ανθρωπιστική και συγκινητική. Πώς θα αντιδρούσατε όμως, αν γνωρίζατε ότι στην πραγματικότητα αυτό το ένδυμα το έχουν κατασκευάσει...παιδιά που δουλεύουν για ψίχουλα, υπό καθεστώς σύγχρονης δουλείας; Πόσοι γνωρίζουν ότι το νερό στην Βολιβία αποτελεί ιδιωτική υπόθεση κι ότι η συλλογή ακόμη και τού βρόχινου νερού είναι παράνομη; Υπάρχει απάντηση στο ερώτημα, αν οι εταιρείες έχουν ηθικούς ή άλλους φραγμούς, ή βάζουν τίποτα πάνω από τα συμφέροντά τους και τα κέρδη των μετόχων ή πελατών τους; Κυβερνούν οι πολιτικοί ή οι εταιρείες; Πόσοι γνωρίζουν άραγες, ότι τα νέα γονίδια που ανακαλύπτονται, κατοχυρώνονται από πολυεθνικές εταιρείες ως πνευματική ιδιοκτησία, με ότι μπορεί να σημαίνει αυτό; Εν τέλει, η ανθρώπινη (και όχι μόνο) ζωή, αποτελεί κι αυτή ένα εμπορεύσιμο είδος; Όσο για τα ΜΜΕ, τί γίνεται μ' αυτά; Βάζουν την ενημέρωση πάνω από το κέρδος και τα συμφέροντά τους, ή μήπως είναι συνένοχα, είτε με την εκκωφαντική σιωπή τους, είτε παραπληροφωρώντας, είτε λέγοντας μισές αλήθειες;

Χρηματιστήριο τροφίμων - Πεθαίνοντας στην αφθονία

«Εμείς, οι επικεφαλής των Κρατών και των κυβερνήσεων...επιβεβαιώνουμε το δικαίωμα καθενός να έχει πρόσβαση σε ασφαλή και θρεπτική τροφή, συναφές με το δικαίωμα σε επαρκή τροφή και το θεμελιώδες δικαίωμα καθενός να μην υπόκειται σε καθεστώς πείνας».

Διακήρυξη της Ρώμης, Παγκόσμια Σύνοδος για το Φαγητό, 1996

Ποιές μπορεί να είναι οι συνέπειες όταν ένα θεμελιώδες ανθρώπινο δικαίωμα μετατρέπεται σε εμπορεύσιμο αγαθό στο παγκόσμιο χρηματιστηριακό καζίνο; Την άνοιξη του 2008, σχεδόν ταυτόχρονα, σε 33 χώρες σε όλο τον κόσμο, ξέσπασαν πρωτόγνωρες διαδηλώσεις, με ένα κοινό αίτημα. Άνθρωποι στα όρια τής απόγνωσης κατέλαβαν τούς δρόμους, σε κάποιες περιπτώσεις και τα όπλα, προκειμένου να διεκδικήσουν το όπως φαίνεται όχι αυτονόητο δικαίωμά τους, να έχουν πρόσβαση στο φαγητό.

Τη δυνατότητά τους αυτή δεν τούς τη στέρησε κανένας δικτάτορας, ούτε προέκυψε από πραγματική έλλειψη αποθεμάτων τροφίμων. Οι ειδικοί μιλούν για μια «τέλεια θύελλα», στο πλαίσιο τής λειτουργίας τής αγοράς, η οποία είχε ως συνέπεια τη ραγδαία αύξηση τών τιμών τών τροφίμων. Μέσα σε έναν χρόνο, ως τον Μάρτιο του 2008, η τιμή τού καλαμποκιού είχε ανέβει κατά 31%, τού ρυζιού κατά 74% και τού σιταριού κατά 130%! Τα τρόφιμα βρίσκονταν σε πληθώρα στα ράφια τών μαγαζιών, αλλά οι άνθρωποι δεν είχαν τα χρήματα για να τα αγοράσουν. Το πρόβλημα ένιωσαν κατά πρώτον λόγο οι κάτοικοι τών αναπτυσσόμενων χωρών τού Τρίτου Κόσμου, αλλά και οι κάτοικοι στις μεγαλουπόλεις τής Δύσης.

Το μεγαλύτερο χρηματιστήριο τροφίμων στον κόσμο βρίσκεται στο Σικάγο. Εκεί καθορίζεται σε μεγάλο βαθμό η τιμή τού φαγητού που βάζουμε κάθε μέρα στο τραπέζι μας. Το χρηματιστήριο τού Σικάγο γνώρισε πρωτόγνωρη εισροή κεφαλαίων, καθώς μεγάλα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα στράφηκαν σε αυτό προκειμένου να αντισταθμίσουν τις απώλειές τους μετά την «κρίση τών στεγαστικών δανείων» και να αυξήσουν και πάλι τα κέρδη τους. Αυτή τη φορά κερδοσκόπησαν πάνω στη δυνατότητα των ανθρώπων να εξασφαλίσουν με αξιοπρέπεια την καθημερινή τους τροφή.

Ως αποτέλεσμα τής ραγδαίας αύξησης τής τιμής τών τροφίμων που ακολούθησε, 75 εκατομμύρια άνθρωποι προστέθηκαν μέσα στο 2007 σε όσους βρίσκονταν ήδη αντιμέτωποι με το φάσμα τής πείνας παγκοσμίως. Έτσι, ο μαστιζόμενος από την πείνα πληθυσμός τής γης προσέγγισε πια σε σύνολο το ένα δισεκατομμύριο. Αναλογιστείτε, ένα παιδί πεθαίνει σήμερα από την πείνα κάθε 30 δευτερόλεπτα...

Η Ινδία, με περίπου 700 εκατομμύρια ανθρώπους να ασχολούνται με τη γεωργία, είναι η πατρίδα τού μεγαλύτερου σώματος μικροκαλλιεργητών στον κόσμο. Δεύτερη μετά την Κίνα σε παραγωγή ρυζιού και σιταριού, αποτελεί έναν από τούς μεγαλύτερους παραγωγούς τροφής. Κι όμως, είναι ταυτόχρονα η πατρίδα και τών

περισσότερων υποσιτισμένων ανθρώπων, ξεπερνώντας πια στην κατάταξη τις χώρες της Αφρικής. Παράλογο; Πάντως επιβεβαιώνει το ποσοστό που θέλει το 80% των μαστιζόμενων από την πείνα ανθρώπων παγκοσμίως να είναι αγρότες ή εργάτες της γεωργίας.

Κι όμως... Τα κατάλληλο φαγητό που πετιέται καθημερινά στις ανεπτυγμένες κοινωνίες ως «άχρηστο», θα μπορούσε να θρέψει τρεις φορές τον υποσιτιζόμενο πληθυσμό της γης...

Εξομολογήσεις ενός οικονομικού εκτελεστή

Ο Τζον Πέρκινς, Αμερικανός οικονομολόγος και πράκτορας της Εθνικής Υπηρεσίας Πληροφοριών των ΗΠΑ συμμετείχε την δεκαετία του '70 σε μια ομάδα «οικονομικών δολοφόνων» όπως αυτοαποκαλούνταν τα ίδια τα μέλη της. Στόχος της ομάδας, η οποία συνεργαζόταν με την Παγκόσμια Τράπεζα, το Πεντάγωνο και την CIA ήταν η οικονομική και πολιτική υποδούλωση χωρών του Τρίτου Κόσμου, μέσα από την προσφορά δανείων που οι χώρες δεν μπορούσαν να εξοφλήσουν.

Αν κάποιος από τους προέδρους των χωρών-στόχων δεν υπέκυπταν στους εκβιασμούς των οικονομικών δολοφόνων, οι τελευταίοι καλούσαν την CIA για να τους ανατρέψει με πραξικόπημα ή να τους δολοφονήσει...

Η στημένη δουλειά και οι άρχοντες τού χρήματος

Η παγκόσμια οικονομική κρίση που εκδηλώθηκε το 2008, δεν ήταν ένα τυχαίο κι αναπάντεχο γεγονός, αλλά αποτέλεσμα της απληστίας των «χρυσών αγοριών» τού χρηματιστηριακού συστήματος και της διαπλοκής πολιτικών και οικονομικών παραγόντων. Το βέβαιο είναι, ότι η κατευθυνόμενη οικονομική κρίση ωφέλησε τούς κερδοσκόπους και τα παγκόσμια οικονομικοπολιτικά συμφέροντα, σε αντίθεση με εκατομμύρια πολιτών, που έχασαν τις δουλειές τους ή και τα σπίτια τους. Πρόκειται για την αποθέωση καταβρόχησης πραγματικού χρήματος από εικονικό...

Στημένη δουλειά (Inside job)

Οι άρχοντες τού χρήματος (The money masters)

Χρεοκρατία

Τα βήματα που οδήγησαν την Ελλάδα στην παγίδα του χρέους: Τη χρεοκρατία...